

Національна академія педагогічних наук України
Інститут психології імені Г.С. Костюка

Лабораторія психології навчання

Затверджую
Директор Інституту

Максименко
2022 р.

Схвалено на засіданні лабораторії психології
навчання

Протокол № 14 від "25" серпня 2022 р.

Завідувач лабораторії психології навчання
С.Д. Максименко

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“АСИСТЕНТСЬКА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА”

Рівень вищої
освіти:

Третій (освітньо-науковий)

(назва освітнього рівня, ОКР)

Ступінь
вищої освіти:

Доктор філософії

(шифр і назва спеціальності)

Галузь знань:

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва спеціальності)

спеціальності:

053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Назва освітньої
програми:

Психологія розвитку особистості у сучасному
соціокультурному та освітньому просторі

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації:

(за наявності)

(назва спеціалізації)

Київ - 2022

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

М.М. Павлюк, професор, доктор психологічних наук

Викладач:

М.М. Павлюк, професор, доктор психологічних наук

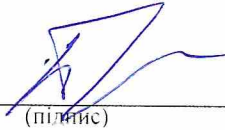
Силабус погоджено з гарантом освітньої програми

(керівником освітньої програми 053 Психологія)

(назва освітньої програми)

А. Серий 2022 р.

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

А.М. Грись

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

Назва дисципліни	Викладання та навчання у сучасній вищій школі
Викладач (-і)	Павлюк Марія Михайлівна
Портфоліо викладача (-ів)	<i>Сайт Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України</i>
Контактний тел.	+38 (067)-97-17-320
E-mail:	<i>AntoninasGris@gmail.com</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1dATABfYnCSpkGpz06LgCVYHZO/CcCO0-v/view
Консультації	<i>четвер, 2 години, 13.00-14.30, ауд.8</i>

1. Коротка анотація до дисципліни. Асистентська педагогічна практика передбачає підготовку аспірантів до майбутньої педагогічної діяльності у сучасній вищій школі з метою успішної реалізації методичної, науково-дослідницької, педагогічної діяльності. Під час проходження практики відбувається знайомство здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня із специфікою діяльності викладача, основними напрямками його роботи, змістовими складовими як аудиторної, так і позааудиторної роботи викладача, знайомство із специфікою організації навчально-виховного процесу у ЗВО, особливостями взаємодії з іншими викладачами, студентами та адмінперсоналом університету.

2. Мета: ознайомити здобувачів із основами педагогічної діяльності, плануванням, розробкою та реалізацією лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять у процесі викладання дисциплін психологічного профілю. Змістовими та процесуальними характеристиками педагогічної діяльності, оформленням обліково-звітної документації у ЗВО, інноваційними методами та прийомами викладання; міжпрофесійною та міжкультурною комунікацією; проєктною діяльністю, формами організації освітнього процесу.

Завдання: опанування аспірантами основними законодавчими нормативно-правовими документами щодо організації освітнього процесу у вищій школі, специфікою організації науково-дослідницької роботи викладачів та студентів, знайомство з методичною роботою у процесі реалізації педагогічної діяльності, підготовкою до навчальних занять, методикою викладання навчальних психологічних дисциплін.

3. Формат курсу: очний, заочний, дистанційний (*offline, онлайн*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Таблиця 1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати	Повністю. Співвідноситься з метою асистентської практики в аспекті виконання завдань, передбачених педагогічною науково-дослідницькою та інноваційною діяльністю у	Поточне (індивідуальні плани наукової, організаційної, виховної та методичної)

методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	сучасній вищій школі	діяльності викладача) та підсумкове (звіт про виконану роботу за відповідний період)
ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності	Повністю. Співвідноситься з метою асистентської педагогічної практики в аспекті виконання завдань, передбачених педагогічною науково-дослідницькою (курсів, бакалаврські, магістерські роботи студентів)	Поточне (оцінка навичок консультативної роботи практиканта щодо написання курсових, бакалаврських, магістерських робіт, проектної діяльності)
СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.	Повністю. Співвідноситься з метою асистентської педагогічної практики в аспекті виконання завдань, передбачених педагогічною науково-дослідницькою (курсів, бакалаврські, магістерські роботи студентів)	Поточне (оцінка якості та змістового наповнення планів-конспектів лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять із психології у відповідності із сучасними досягненнями у науці)
СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.	Повністю. Співвідноситься з метою асистентської педагогічної практики в аспекті виконання завдань, передбачених педагогічною науково-дослідницькою (застосування нових інформаційних технологій навчання)	Поточне (оцінка можливостей здобувачів вищої освіти застосовувати сучасні ІКТ в науці та викладанні навчальних дисциплін)
Здатність спілкуватися у діалоговому режимі зі студентами та викладачами, а також із широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження.	Повністю. Співвідноситься з метою педагогічної практики виконання завдань, передбачених педагогічною науково-дослідницькою та інноваційною діяльністю у сучасній вищій школі	Поточне (здатність встановлювати контакт зі студентами та викладачами у процесі реалізації педагогічної діяльності)
Здатність ініціювати та брати на себе відповідальність в	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне, підсумкове (захист

інноваційних комплексних проєктах місцевого (регіонального) державного значення та/або		практики)
Здатність до прийняття відповідальності за навчання інших	Частково. Разом з іншими освітньо-науковими компонентами програми	Поточне, рубіжне, підсумкове (захист практики)
Здатність здійснювати освітню діяльність у сфері психології та на межі предметних галузей	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне, підсумкове (захист практики)

5. Тривалість курсу. 90 годин (3 кредити ЄКТС), з них: 30 години аудиторної роботи; 60 годин – самостійної роботи, екзамен – 2 години (проводиться у період заліково-екзаменаційної сесії).

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Асистентська педагогічна практика безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Викладання та навчання у сучасній вищій школі», «Організаційна та проєктна дослідницько-інноваційна діяльність в освіті», «Психологія управління освітніми та науковими організаціями», «Психологія сучасного інформаційного простору», покликаний закласти основи науково-педагогічної діяльності у вищій школі, навчити налагоджувати міжпрофесійну комунікацію майбутніх фахівців, актуалізувати науково-пошукові інтереси студентів та викладачів.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat, Unicheck). Ознайомитися із наявними в Інституті програмами і сервісами можна щзнайомитись: кімната. №24.

9. Політика курсу:

- Передбачає самостійність та автономність аспірантів під час проходження асистентської педагогічної практики.

- творчість, відкритість до діалогічної взаємодії.

- виконання завдань асистентської педагогічної практики у чітко встановлений термін.

- дотримання принципів академічної доброчесності та академічної мобільності.

- презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

10. Зміст дисципліни: Асистентська педагогічна практика складається із настановчої зустрічі здобувачів із керівником практики від Інституту на якій обговорюються питання організаційного характеру, а також основні завдання практики та вимоги до оформлення обліково-звітної документації за результатами проходження практики, настановчої зустрічі із керівником від бази практики, щодо організації науково-дослідної, педагогічної та проєктної діяльності, обговорення етапності проведення та розкладу занять зі студентами, здійснення індивідуальних консультацій та належного дотримання норм професійної етики викладача у процесі реалізації педагогічної діяльності. Поточних консультацій із керівниками практики, виконання основних напрямків педагогічної діяльності, оформлення обліково-звітної документації.

11. Форми та методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, практичні, лабораторні заняття зі студентами, консультації студентів.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекції дискусії.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з здобувачами і дає змогу привернути увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогічної форми спілкування особливості розуміння навчального матеріалу. Така форма дає можливість обмірковувати питання, що розглядаються, давати самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки та робити відповідні узагальнення.

Лекція-дискусія передбачає обговорення дискусійних питань курсу, розкриття різних точок зору щодо обговорюваної проблеми, аналіз різних науково-методичних підходів щодо організації освітнього процесу у сучасній вищій школі, виокремлення їх сильних та слабких сторін, можливостей застосування для підвищення ефективності науково-педагогічної діяльності.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-методи.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ за темою *індивідуального завдання* (*тематика і критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3.*).

- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності аспіранта	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Проведення лекцій	1	3	3	1	1
Проведення семінарських занять	1	3	3	3	3
Проведення практичних (лабораторних) занять	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Підготовка обліково-звітної документації	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-	-	66	-	64
Максимальна кількість балів:	-	-	120	-	-
120:100=1,2. Аспірант набрав X балів; Розрахунок: X:1,2 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються 3 самостійні роботи (завдання до самостійної роботи див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.7.2.). Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Слайди до презентації – 5 балів
- Повнота розкриття усіх завдань асистентської педагогічної практики – 10 балів
- Якість оформлення обліково-звітної документації практики – 5 балів
- Самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - **25 балів**.

15. Форми проведення підсумкового контролю та критерії оцінювання:

Оформлення обліково-звітної документації. Захист практики

Відбувається у формі усної презентації обліково-звітної документації перед комісією.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 1.1.2).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендована література

Основна

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти: Історія. Теорія / А.М. Алексюк – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Adigüzel Z., Kuloğlu E. Examination of the Effects of Emotional Intelligence and Authentic Leadership on the Employees in the Organizations. *International Journal of Organizational Leadership*. 2019. 8(1). P.13–30.
3. Baruch Alona Forkosh, Arnon Hershkovitz, & Rebecca P. Ang. (2015). "Contemporary Educational

4. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник. / І. С. Булах, Л. В. Долинська. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2002. – 114 с.
5. Галузинський В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. посібник для викладачів та аспірантів вузів / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух; Київський лінгвістичний ун-т. – К. : ІНТЕЛ, 1995. – 168с.
6. Грись А. М., Мельниченко О. В. Особливості впливу емоційно-вольової сфери на виконання трудових обов'язків співробітників організації // Science and education: problems, prospects and innovations. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Kyoto, Japan. 2021. Pp. 305-312.
7. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посібник для молодих викладачів, аспірантів і майбутніх магістрів / За заг. ред. О. Г. Мороза. - К.: НПУ, 2003. - 267 с.
8. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи. Підручник. / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – Київ: Каравела, 2008.– 351 с.
9. Програми _тренінгів з розвитку комунікативності : посібник /автор-уклад._ Н.В. Лук'яничук. Київ : Інформаційні системи, 2012.130 с.
10. Психологічні технології підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості: монографія / Л.М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.]; за ред. Л.М.Карамушки. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2018. 240 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/712691/>

Додаткова

1. Закон України “Про вищу освіту” // Освіта.– 2016.– 20-27 лютого.
2. Національна Доктрина розвитку освіти // Освіта.– 2002.– 24 квітня – 1 травня.– С. 2-4.
3. Бурдейна Л. Діалогічне спілкування як необхідна умова формування моральної культури студентської молоді / Л. Бурдейна // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – №4. – С.38-46.
4. Галузинський В. М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні./ В.М. Галузинський, М. В. Євтух.– К.: Інтел, 1995. – 168 с.
5. Головінський І. З. Педагогічна психологія: навч. посібник для вищ. шк. / І. З. Головінський. – К.: Аконті, 2003. – 288 с.
6. Кудіна В. В. Психологія вищої школи: Курс лекцій. / В. В. Кудіна, В. І. Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.
7. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика. Навчальний посібник. / Г.В. Ложкін, Н. І. Пов'якель.– К.: ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.
8. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи. / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко. – К.: НПУ, 2003. – 267 с.
9. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / за ред. акад. Мороза О. Г. – К.: НПУ, 2000. – 337 с.
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
11. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: типова навчальна програма і зміст самостійної роботи / Методичні рекомендації для магістрантів і аспірантів. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2005. – 44 с.
12. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі./ З. І. Слєпкань.– К.: Вища школа, 2005. – 240 с.

13. Стратегія інтернаціоналізації Національної академії педагогічних наук України на 2021-2025 роки. *Вісник НАПН України*. 2021. 3(1). URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/132/168>
14. Connolly M., James C., Fertig M. The difference between educational management and educational leadership and the importance of educational responsibility. *Educational Management Administration & Leadership*. 2017. 47 (7). P.1-16.

4. Форма підсумкового контролю успішності проходження асистентської педагогічної практики

5. Засоби діагностики успішності навчання

Видом контролю навчальних досягнень аспірантів після проходження асистентської педагогічної практики є публічний захист практики перед комісією. За результатами оцінок та характеристик керівників практики та аналізу змісту обліково-звітної документації виставляється оцінка практики. Усі ці види діяльності сумуються із поточною успішністю і ставиться середній бал.

Побудова програми за блочно-модульною схемою спрямована на максимальну індивідуалізацію процесу навчання. Структура програми практики створена так, щоб надати здобувачам можливість засвоїти на практиці здобуті теоретичні знання, відпрацювати практичні уміння та навички провадження педагогічної діяльності.

Контроль знань здобувачів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Педагогічна діяльність під час проходження практики оцінюється за 100-бальною системою.